

Ա Ր Ո Ւ Ե Ս Տ

Մոնթրեալահայ Երաժշտական Ղեկավար Յարութ Ֆազլեանի Ցաջողութիւնները Երեւանի Մէջ

Մոնթրեալահայ երիտասարդ ու տաղանդաւոր երաժշտական ղեկավար Յարութ Ֆազլեան շուրջ վեց ամիս է ի վեր կը գտնուէր Հայաստան, հրաւիրուով Մախաթա-Լորիս ձգնաւորեանի, որպէս անոր օգնական եւ որպէս ղեկավար Երեւանի Սիմֆոնիք նուագախումբին: Մասնակցել է ետք սփիւռքահայ երաժշտական ղեկավարներու համերգներու շարքին, Յարութ Ֆազլեան Սեպտեմբերի ընթացքին Եւրոպայի ունեցած է Հայաստանի Ֆիլհարմոնիք նուագախումբին հետ, Չայքովսքիի մահուան 100-ամեակին նուիրուած համերգաշարքին մէջ, իսկ Նոյեմբերին, Աւստրիական երաժշտութեան նուիրուած շաբթուան ընթացքին, ղեկավարած է Պեթհովէնի եւ Մոցարթի սեղծագործութիւններու կատարուելը, Երեւանի Սիմֆոնիք նուագախումբին կողմէ: Դեկտեմբեր ամսուան ընթացքին երեք համերգներու ներկայացնել է ետք, Յարութ Ֆազլեան կուգայ Թորոնթօ, ուր

հրաւիրուած է համերգներ ղեկավարելու, եւ յառաջիկայ տարուան Մարտին կը վերադառնայ Հայրենիք: Երեւանի մէջ Մանիկ Աճէմեանի հետ Յարութ Ֆազլեանի ունեցած հարցազրոյցին կը ներկայացնենք շահեկան հատուածներ: Լ. Իմչպէ՛ս կարողացար մեկնաբանել դիրիժորական արուեստում քո ասիլի-բը, որ մեր ունկնդիրներին կողմից այդպէս ջերմօրէն ընդունուեց: Պ. Հայկական նուագախումբ ղեկավարելիս, երկուստեք տաքարիւն զգացումների լեզուն էինք հասկանում: Ես նոյն արդիւնքին որեւէ նուագախումբի հետ հասնելու համար, շատ ակտիւ ջանքեր պիտի գործադրէի: Զգացմունքային նոյն մակարդակի վրայ իրար հասկնալն է կարեւորը, որ դիւրացնում է նաեւ ինքնարտայայտումը: Լ. Ասացի՞ք որ հայ ազգին տրուած է երգեցիկ արուեստը: Մի քիչ ակտիւմ խօսիմք այդ մասին:

Երգչուհի Ալին Գուրբան Գնահատանքի Արժանացած

Տաղանդաւոր ու ապագայ խոստացող երիտասարդ երգչուհի՝ Ալին Գուրբան վերջերս առաջին մրցանակի արժանացաւ 1993 տարուան Մոնթրեալի Սիմֆոնիք նուագախումբի (MSO) մրցանքին: Օր. Գուրբան, երեք այլ մրցանակակիրներու հետ (երկու 15-ամեայ դաշնակահարներ եւ իրեն նման քսաններու մէջ գտնուող սփրանօ մը) Եւրոպայի ունեցաւ Դեկտեմբեր 5-ին, Place des Arts-ի Wilfrid Pelletier սրահին մէջ: Նուագախումբի ղեկավարը՝ Ժաք Լաբոմպ նոյնպէս երիտասարդ մըն էր, հազիւ 30-ը թեւակոխած: Քաղաքիս անգլիատառ «Տհը Կազէթ» թերթի արուեստի սիւնակագիր՝ Իլզէ Զատրոզնի հետեւեալը կը գրէր թերթի Դեկտեմբեր 6-ի թիւին մէջ, Ալին Գուրբանի մասին:

«Երեկոյի անակնկալը Ալին Գուրբանն էր Սըրրէյէն, Պրիթիլ Գոլոմպիա: Ան շատ լաւ երգեց Մոցարթի «Մոզական Սրինգը» օփերայէն արիա մը, բայց իր մեկնաբանութիւնը Տըլիպի Լաբմէ օփերային զանգակի երգին բացարձակապէս հմայիչ էր: Իր անխախտ, հրապուրիչ ձայնը կը ցուցաբերէր սքանչելի հակակշիռ՝ այդ դժուար կտորին մէջ, զոր ան մեկնաբանեց զգայութեամբ եւ ապշեցուցիչ ուժեղան ձայնի խաղերով: Գուրբանը ապագային օփերայի աստղ մը ըլլալու գործընթացին մէջ է»:

Կը շնորհակտորենք արժէքաւոր երգչուհին իր պատուաբեր յաջողութիւններուն համար:

Պ. Երգեցողութիւնը ամէնից բնականն է մարդու համար: Ինչքան բնական ելեւէջներ ունին հայկական հնագոյն գեղջուկ երգերը: Հօր է եղել մեր ժողովրդի մէջ երաժշտական զգացողութիւնը: Կոմիտասի մշակումները, օրինակ, այնքան բնական են հնչում. դա երգային երաժշտութեան զգացողութիւնն է, որ իմ արեան մէջ զգացել եմ միշտ իբրեւ հայ եւ՝ դա շատ օգնել է ինձ: Եթէ 1992-ին Չեխոսլովաքիայում դիրիժորների միջազգային մրցոյթին մասնակցեցի, չեխերը զարմացել էին, թէ ես ինչպէ՞ս եմ զգում չեխական երաժշտութիւնը: Իսկ աշխարհի ճանաչուած շատ երաժիշտներ, երբ կատարում են Նաչատրեանի ջութակի կոնցերտը, զգում են որ մի բան պակտում է նրանց կատարման մէջ: Իսկ հայ երաժիշտները երբ եւրոպական երաժշտութիւն են կատարում, դա շատ բնական է ստացւում:

մէջ: Ես փորձում եմ ղեկավարել առանց նոտաների: Կարեւորը ինձ համար ներշնչանքից չկտրուելն է: Եթէ նոտաները իմ աչքի առջեւ լինին, ես ուզեմ թէ չուզեմ պիտի նայեմ: Եւ մինչեւ գլուխս բարձրացնեմ, անախդ անեմ ու նայիմ նուագախումբին, անմիջական էմոցիան կը կորցնեմ: Առանց նոտաների, հոգուս մէջ ինչ որ կայ, անցնում է անմիջապէս ձեռքերիս եւ նուագախումբի ազդեցութիւնը էլ շատ ակտիւ զգայուն է լինում:

Լ. Արտասահմանեան քո համերգներում հայ երաժշտահաններին ստեղծագործութիւններ կատարում ես:

Պ. Առայժմ ոչ: Ամենաճիշդը, մեր սիմֆոնիքի իր ծրագրերով արտասահման գնալն է: Այս առիթով պիտի ասեմ, որ ամէն ինչ պէտք է անել, որ Հայաստանի հողի վրայ զարգանայ մեր արուեստը: Եթէ հողի մէջ երկու բոյս են աճում, զօրեղը ոչնչացնում է թոյլին: Այնպէս էլ, օրինակ, Հայերը չեն կարող ամերիկացու կողքին իրենց արուեստը զարգացնել: Մեր արուեստը կարող է աճել ու ծաղկել միայն այստեղ՝ Հայրենի հողի վրայ, հայ ժողովրդի մէջ:

Լ. Համերգին դու ղեկավարում ես առանց նոտաների: Դիրիժորական արուեստում, դա յաճախ չի պատահում: Պ. Այո, դժբախտաբար: Արթուրօ Թոսեանինին ասում էր, որ դիրիժորի գլուխը պէտք է ըլլայ նոտաների մէջ, այլ նոտաները ըլլան դիրիժորի գլխի